DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Historia da educación social

Materia	Educación: Historia da educación social			
Código	O05G130V01204			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Seoane Perez, Emilia			
Profesorado	Seoane Perez, Emilia			
Correo-e	emiliasp@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A Historia da Educación Social ten por obxecto a análise histórico dos diversos ámbitos da intervención socioeducativa. Isto permite coñecer e comprender a orixe e a evolución das realidades sociais e dos fenómenos socioeducativos na súa relación co contexto no que se producen, o que lle proporcionará ao alumnado desta titulación unha conciencia crítica que os capacitará para intervir na súa estruturación. A mirada histórica proporciona a comprensión xenealóxica da realidade educativa como construción social e histórica e, polo tanto, do pasado, do presente e do futuro como construcións sociais.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
A6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Planificación e organización
B19	Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Coñecer os supostos teóricos, histórico-pedagóxicos, culturais, políticos e lexislativos que estean na base dos procesos de intervención.	A1	
2.Analizar e comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional.	A6	
3. Coñecer os factores (sociais, políticos, económicos...) que teñen estado na base dos problemas sociais asociados cos campos da intervención socioeducativa (pobreza, marxinación, abandono, exclusión, desadaptación social...), en especial no relativo aos grupos sociais máis vulnerables: infancia-xuventude, muller, maiores, así como as clases sociais máis desfavorecidas.	A1	
4. Coñecer as institucións que ao longo da historia dos últimos séculos teñen desenvolvido intervencións de carácter socioeducativo.	A6	
5. Adquirir e desenvolver capacidades básicas para analizar, relacionar e sintetizar información procedente de distintas fontes históricas.		B1
6. Saber identificar, analizar e contextualizar iniciativas e institucións de educación social contemporáneas nos diferentes escenarios (local, comunitario, estatal, europeo e internacional)	A6	B19
7. Coñecer os ámbitos de intervención do educador social nas diferentes institucións da sociedade actual.		B2
8. Promover o potenciar o interese do alumnado por coñecer e analizar os diferentes e cambiantes contextos socioeducativos nos que se pode actuar desde a súa profesión.	A6	B1

Contidos

Tema	
1. Introdución á historia da educación social.	1. Precisións conceptuais e metodolóxicas. Presentación de contidos, metodoloxía, modelo avaliativo e actividades da materia.
2. O proceso de construción do concepto actual de infancia e xuventude.	2. A conquista do estatuto actual de infancia. A moderna percepción social do neno. A educación nas políticas sociais da modernidade.
3. As políticas sociais da modernidade.	3. O novo concepto de pobreza. Programas e institucións para a educación e integración social da infancia marxinada. Da política social de Luis Vives á política social ilustrada.
4. As políticas sociais contemporáneas: do estado liberal aos novos estados do benestar.	4. A acción socioeducativa do estado liberal. Problemática e intervención socioeducativa no campo da delincuencia, o abandono e o traballo infantil e xuvenil. Da beneficencia aos mecanismos modernos de previsión e asistencia social. O movemento de protección á infancia e a creación dos tribunais específicos para menores
6. As primeiras iniciativas da animación socio-cultural e o desenvolvemento.	6. As iniciativas de finais do século XIX e comezos do XX. A acción socioeducativa da II República. As experiencias da época franquista.
7.Achegamento histórico á educación de adultos.	7. A educación de adultos no século XIX. Iniciativas e institucións de educación de adultos de carácter non formal: extensión universitaria, universidades populares, misións pedagóxicas,escolas de artes e oficios, campañas de alfabetización e de capacitación profesional...
8.Perspectivas actuais da educación social.	8. Iniciativas, prácticas e institucóns no ámbito da educación social. Sectores emerxentes para a educación social.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	6	0	6
Traballos tutelados	6	34	40
Actividades introdutorias	6	1	7
Presentacións/exposicións	15	45	60
Sesión maxistral	8	0	8
Probas de resposta curta	3	10	13
Cartafol/dossier	6	10	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Lectura individual de textos escritos (e visionado de material visual e audio-visual) seleccionados pola profesora e identificación das ideas principais e secundarias do texto; posterior debate en pequeno e mediano grupo sobre o tema.
Traballos tutelados	Planificación do traballo de grupo (excepcionalmente individual), pautas básicas para o seu desenvolvemento e seguimento continuo durante a súa realización.
Actividades introdutorias	Presentación da materia, da metodoloxía de traballo e do sistema de avaliación por parte da profesora. Planificación das actividades e pautas para o seu desenvolvemento e posta en común co alumnado.
Presentacións/exposicións	Exposición dos traballos realizados en pequenos grupos, ante a profesora e o grupo de alumnado da clase.
Sesión maxistral	Exposición pola profesora dos contidos fundamentais da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Presentacións/exposicións: indicacións da profesora para a elaboración e a exposición do traballo de grupo. Traballos de aula: orientacións da profesora para realizar as distintas tarefas propostas na aula. Traballos tutelados: indicacións da profesora para a programación do traballo individual e de grupo e o seguimento da súa elaboración. Cartafol/dossier: orientacións da profesora para a confección do dossier.
Traballos de aula	Presentacións/exposicións: indicacións da profesora para a elaboración e a exposición do traballo de grupo. Traballos de aula: orientacións da profesora para realizar as distintas tarefas propostas na aula. Traballos tutelados: indicacións da profesora para a programación do traballo individual e de grupo e o seguimento da súa elaboración. Cartafol/dossier: orientacións da profesora para a confección do dossier.

Presentacións/exposicións	Presentacións/exposicións: indicacións da profesora para a elaboración e a exposición do traballo de grupo. Traballos de aula: orientacións da profesora para realizar as distintas tarefas propostas na aula. Traballos tutelados: indicacións da profesora para a programación do traballo individual e de grupo e o seguimento da súa elaboración. Cartafol/dossier: orientacións da profesora para a confección do dossier.

Probas	**Descrición**
Cartafol/dossier	Presentacións/exposicións: indicacións da profesora para a elaboración e a exposición do traballo de grupo. Traballos de aula: orientacións da profesora para realizar as distintas tarefas propostas na aula. Traballos tutelados: indicacións da profesora para a programación do traballo individual e de grupo e o seguimento da súa elaboración. Cartafol/dossier: orientacións da profesora para a confección do dossier.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Cada alumna/o realizará un traballo individual de curso, en base aos contidos da materia obxecto de estudo, tutelado pola profesora e coa posterior defensa e explicación ante a profesora nas sesións titoriais.	20
Presentacións/exposicións	Cada grupo pequeno de alumnado (3 a 5 persoas), realizará un traballo grupal de curso, en base aos contidos da materia obxecto de estudo, tutelado pola profesora e coa posterior exposición á clase por parte de cada grupo.	30
Probas de resposta curta	Proba para avaliar as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. O alumnado deben responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teñan sobre a materia.	30
Cartafol/dossier	Cada alumna/o elaborará un documento que recompile información sobre as experiencias,o temario da materia, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. As cualificacións indicadas en termos porcentuais no cadro *supra* son as máximas que se poden acadar en cada un dos apartados.
2. O sistema de avaliación referenciado *supra*, está dirixido ao alumnado de carácter presencial. É requisisto imprescindible para ser considerado alumno presencial, a asistencia e participación mínima nun 80% das clases do grupo-clase e a asistencia nun 80% ás clases de grupo mediano (GM).
3. Para superar a materia, o alumnado presencial deberá superar todas as probas referidas, obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada un dos aspectos avaliables.
4. Considerarase alumnado non presencial aquel que non cumpra o 80% da asitencia especificada no punto nº 1 ou aquel que opte por esta modalidade, sempre e cando llo comunique á profesora na primeira quincena de impartición da materia.
5. O sistema de avaliaión para o alumnado non presencial consistirá nunha proba escrita de resposta curta (cunha valoración máxima do 80%) e nun traballo individual tutelado (cunha valoración máxima do 20%) pola profesora e definido en base aos contidos e obxectivos da materia.
6. Para superar a materia, o alumnado non presencial deberá superar as dúas probas referidas, obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada unha delas.

- Segunda convocatoria (xullo): mantéñense as competencias/probas superadas e só se examinarán das non superadas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía e outros materiais.

Básica:

BORRÁS LLOP, J. Mª (dir) (1996) ***Historia de la infancia en la España* contemporánea*. 1834-1936***. Ministerio de Trabajo y Asuntos sociales/Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Madrid.

FLECHA, R.; LÓPEZ, F. e SACO, R. (1988): **Dos siglos de educación de adultos.** El Roure, Barcelona

GARCÍA CARRASCO, J. (coord.) (1997): **Educación de adultos.** Ariel, Barcelona

MINGUEZ ÁLVAREZ,C.. (coord.) (2005): **La Educación Social: discurso, práctica y profesión.** Dykinson, Madrid.

PETRUS, A; ROMÁNS, M.; TRILLA, J,. (2004): **De profesión educador (a) social.** Paidós Ibérica, Barcelona.

SANTOLARIA, F. (1997) ***Marginación y educación. Historia de la educación social en la España moderna y contemporánea***.Ariel, Madrid.

SANZ FERNÁNDEZ, F. (Direc.) (1995): **La formación en educación de personas adultas.** 3 tomos. MEC- UNED, Madrid.

TIANA, A. y SANZ, F. (2003) ***Génesis y situación de la educación social en Europa.*** UNED, Madrid.

Complementaria:

DELORS, J. (Pres.) (1996): **La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la educación para el siglo XXI.** UNESCO- Santillana, Madrid.

FLECHA GARCÍA, R. (1990): **Educación de las personas adultas. Propuestas para los noventa.** El Roure, Barcelona.

GARCÍA MOLINA, J. e MARÍ YTARTE, R. (Coord.) (2002): **Pedagogía social y mediación educativa.** Edit. Asociación Profesional de Educadores Sociales de Castilla-La Mancha, Toledo.

LÓPEZ-BARAJAS ZAYAS, E., SARRATE CAPDEVILA, Mª L. (coords) (2002): **La educación de personas adultas, un reto de nuestro tiempo**. Dykinson, Madrid

PÉREZ SERRANO, G. (1999): **Elaboración de proyectos sociales. Casos prácticos** Narcea, Madrid.

SANZ FERNÁNDEZ, F. (2002): **La educación de personas adultas entre dos siglos: historia pasada y desafíos de futuro.** UNED, Madrid.

Outra bibliografía e recursos:

Bibliografía:

AA. VV. (1991): **El jubilado ante su futuro. Plan de preparación a la jubilación.** Narcea- Instituto Nacional de Servicios Sociales- Endesa, Madrid.

BERJANO PEIRATS,E. e LLOPIS GOIG,D. (1996): **Jubilación: Expectativas y Tiempo de Ocio.**Edit. Fundación Caja de Madrid, Madrid.

CASTRO, A. De (1987): **Aulas de cultura en el medio rural.** Ed. Popular, Madrid.

_ (1990): **La Tercera Edad, tiempo de ocio y cultura.** Narcea, Madrid.

CID FERNÁNDEZ, X. M.; DAPÍA CONDE, M. D.; FERNÁNDEZ GONZÁLEZ, M. R. e SEOANE PÉREZ, E. (1998): **"El educador social en los programas de Educación Familiar a propósito de la Ley gallega de Familia, de la Infancia y de la Adolescencia".** Comunicación ás "Jornadas sobre formación y profesionalización de los Educadores Sociales", Universidad de Murcia, Facultad de Educación, Murcia.

(1990). **Reforma de las enseñanzas universitarias: Educación Social**. MEC, Madrid.

MORAGAS, R. (1989): **La jubilación. Un enfoque positivo.** Grijalbo, Barcelona.

_ (1991): **Gerontología Social. Envejecimiento y calidad de vida.** Herder, Barcelona.

MORATINOS IGLESIAS, J. F. (1985): **La Escuela de Padres. Educación familiar.** Narcea, Madrid.

PÉREZ SERRANO, G. e MARTÍN GONZÁLEZ, Mª T. : **La Animación Socio cultural.** 2 tomos. UNED, Madrid.

PÉREZ SERRANO, G. (Coord.) (1998): **Contexto cultural y socioeducativo de la Educación Social.** Universidad de Sevilla, Sevilla.

PÉREZ SERRANO, G. (Coord.) (2000): **Modelos de Investigación Cualitativa.** Narcea, Madrid.

PETRUS, A. (Coord.) (1997): **Pedagogía Social.** Ariel, Barcelona.

SAEZ, N. e VEGA,J. L. (1989): **Acción socioeducativa en la tercera edad.** CEAC, Barcelona.

SÁNCHEZ TORRADO, S. (1991): **Educación de adultos y calidad de vida.** El Roure, Barcelona.

SARRAMONA, J.; VÁZQUEZ, G. e COLOM, A. (1998): **Educación no formal.** Ariel, Barcelona.

SEOANE PÉREZ, E.; CID FDEZ, X. M.; FDEZ GLEZ, M. R. e DAPÍA CONDE, M. D.(1997):**Educación de adultos y Educación Social: De la formación universitaria al ejercicio profesional.** Comunicacióno I Congreso Educación y Desarrollo: Nuevas Tendencias, Santa Cruz de Tenerife.

SEOANE PÉREZ, E. (Direct.) (2010): **Educando en dereitos desde a cidade. Os dereitos das nenas e dos nenos.** Edit. Concello de Ferrol, Concellería de Educación, Ferrol.

TRILLA, J. (1993): **La educación fuera de la escuela. Ámbitos no formales y educación social.** Ariel S. A., Barcelona.

VILADOT, G. (1988): **La educación de adultos: reflexiones para una práctica.** Laia, Barcelona.

Revistas.

Revista Galega de Educación.

Revista de Pedagogía Social.

Teoría de la educación. Revista Interuniversitaria.

Outros recursos.

www.eduso.net Servizo dos colectivos de educación social, xestionado pola Asociación Estatal de Educación Social (ASEDES)

http://www.faea.es **FEUP Federación Española de Universidades Populares**

http://www.oei.es/index.php Organización de Estados Iberoamericanos

http://www.bcn.es/edcities/aice/estatiques/espanyol/sec_charter.html Ciudades Educadoras

http://www.uned.es/pedagogiasocial.revistainteruniversitaria/ Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación de persoas adultas/O05G130V01401
Educación social no sistema educativo/O05G130V01304
Xénero e educación social/O05G130V01305
Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405
Iniciación na práctica profesional/O05G130V01601
Intervención socioeducativa na infancia e adolescencia en situación de risco social/O05G130V01501
Programas de animación sociocultural/O05G130V01503

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Educación permanente/O05G130V01203
Educación: Pedagoxía social/O05G130V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103

Outros comentarios

Esta guía docente recolle as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade, podendo estar suxeita a algunha modificación e reaxuste puntual.